

Original article

Investigating the Relationship between Goal Orientation and Academic Status in Students of Abadan University of Medical Sciences in 2022-2023

Jamshid Bahmaei¹Bagher Pahlavanzadeh²Zahra Abdolahi Arpanahi³Ebrahim Kharazinejad^{4*}Maryam Jafarpourian⁵

1. Assistant Professor, PhD in Healthcare Services Management, Department of Public Health, Behbahan Faculty of Medical Sciences, Behbahan, Iran
2. Medical Student, Student Research Committee, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran
3. Assistant Professor, PhD in Biostatistics, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran
4. Assistant Professor, PhD in Anatomical Sciences, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran
5. Master of Health Care Services Management, Department of Health Care Services, School of Health Management and Information Sciences, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

*Corresponding author: Ebrahim Kharazinejad, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran

Email: kharaziebrahim@gmail.com

Received: 19 January 2023

Accepted: 12 March 2023

ABSTRACT

Introduction and purpose: Goal orientation is one of the determining variables in the quality of the learning process and academic progress of people. Therefore, this study was designed and implemented to investigate the relationship between goal orientation and academic achievement among the students of Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran.

Methods: The present study was a descriptive-analytical correlational research that was conducted cross-sectionally in 2022-2023. The sampling method was stratified and clustered. The study sample consisted of 259 students from Abadan University of Medical Sciences. The data collection tool was the Academic Goal Orientation Questionnaire of Buffard et al. (1998), and the students' grade point average (GPA) in the last semester was used as the measure of their academic status. Data were analyzed using SPSS 26 and AMOS 24 software.

Results: The average age of the students was 24.3 (± 2.4) years and their average last semester GPA was 16.57 (± 1.25). The average score of the failure avoidance component was 20.32 (± 4.11), performance 14.08 (± 5.58), and goal-mastery 9.43 (± 3.82). The correlation coefficient showed that although there was a positive relationship between goal orientation components and academic achievement, it was not significant. The correlation coefficient also showed that the academic semester had a positive and significant relationship with the components of performance orientation and mastery orientation; however, it had a negative relationship with failure avoidance.

Conclusion: According to the results of this study, no significant relationship was found between the three components of goal orientation and academic achievement. It can be suggested that educational planners provide and improve educational conditions in such a way that students move towards mastery and performance goals and move away from avoidance orientation.

Keywords: Educational status, Goals, Orientation, Students

► **Citation:** Bahmaei J, Pahlavanzadeh B, Abdolahi Arpanahi Z, Kharazinejad E, Jafarpourian M. Investigating the Relationship between Goal Orientation and Academic Status in Students of Abadan University of Medical Sciences in 2022-2023. Journal of Health Research in Community. Spring 2023;9(1): 26-37.

مقاله پژوهشی

بررسی رابطه جهت گیری هدف با وضعیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان در سال ۱۴۰۱

چکیده

جمشید بهمنی^۱باقر پهلوان زاده^۲زهرا عبدالهی آرپناهی^۳ابراهیم خرازی نژاد^{۴*}مریم جعفرپوریان^۵

مقدمه و هدف: جهت گیری هدف یکی از متغیرهای مهم در کیفیت فرایند یادگیری و پیشرفت تحصیلی افراد است. این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین جهت گیری هدف و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر توصیفی تحلیلی از نوع همبستگی و مقطعی بود که در سال ۱۴۰۱ انجام شد. روش نمونه گیری به صورت طبقه ای و خوشه ای بود. نمونه مطالعه ۲۵۹ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان بودند. ابزار گردآوری داده ها پرسش نامه هدف گرایی تحصیلی بوفارد و همکاران (۱۹۹۸) و معدل دانشجوی در ترم گذشته بود. داده ها با استفاده از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و AMOS نسخه ۲۴ تحلیل شدند.

یافته ها: میانگین سنی دانشجویان $(\pm 2/4)$ ۲۴/۳ سال و معدل ترم گذشته آن ها $(\pm 1/25)$ ۱۶/۵۷ بود. میانگین نمره مؤلفه پرهیز از شکست $(\pm 4/11)$ ۲۰/۳۲، عملکرد $(\pm 5/58)$ ۱۴/۰۸ و هدف-تسلط $(\pm 3/82)$ ۹/۴۳ بود. ضریب همبستگی نشان داد اگرچه رابطه مثبتی بین مؤلفه های هدف گرایی با پیشرفت تحصیلی وجود دارد، این روابط معنادار نیست. همچنین ضریب همبستگی نشان داد ترم تحصیلی رابطه مثبت و معناداری با مؤلفه های جهت گیری عملکردی و جهت گیری تسلط دارد، اما رابطه منفی آن با پرهیز از شکست معنادار نبود.

نتیجه گیری: بر اساس این مطالعه، بین سه مؤلفه جهت گیری هدف با پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری یافت نشد. پیشنهاد می شود برنامه ریزان آموزشی شرایط آموزشی را به نحوی فراهم کنند و ارتقا دهند که دانشجویان به سمت اهداف تسلطی و عملکردی حرکت کنند و از جهت گیری اجتنابی دور شوند.

کلمات کلیدی: اهداف، جهت گیری، دانشجویان، وضعیت تحصیلی

۱. استادیار، دکترای تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده علوم پزشکی بهبهان، بهبهان، ایران
۲. استادیار، دکترای تخصصی آمار زیستی، گروه بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران
۳. دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران
۴. استادیار، دکترای تخصصی علوم تشریح، گروه علوم تشریحی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران
۵. کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

* نویسنده مسئول: ابراهیم خرازی نژاد، گروه علوم تشریحی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران

Email: kharaziebrahim@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۱

◀ **استناد:** بهمنی، جمشید؛ پهلوان زاده، باقر؛ عبدالهی آرپناهی، زهرا؛ خرازی نژاد، ابراهیم؛ جعفرپوریان، مریم. بررسی رابطه جهت گیری هدف با وضعیت تحصیلی

در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان در سال ۱۴۰۱. مجله تحقیقات سلامت در جامعه، بهار ۱۴۰۲؛ ۱۹(۱): ۳۷-۲۶.

مقدمه

دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی به عنوان بالاترین مرکز اندیشه ورزی و تولید علم جامعه و با حضور و فعالیت متفکران،

محققان، دانش پژوهان و دانشجویان در جامعه نقشی اساسی دارند [۱]. جهانی شدن و بین‌المللی شدن و همچنین، انقلاب در فناوری اطلاعات، دانشگاه‌ها را وادار به شرکت در بازارهای رقابتی آموزش، پژوهش و کارآفرینی کرده است. دانشگاه‌ها برای حفظ و ارتقای جایگاه ویژه‌ای که در طول دوران گذشته به دست آورده‌اند، مجبور خواهند بود خود را به سرعت با این محیط در حال تغییر مطابقت دهند [۲]. دانشگاه‌ها می‌توانند با برنامه‌ریزی دقیق در امور آموزشی، پژوهشی و تربیت نیروی انسانی، برای افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از سرمایه‌های موجود در کشور تلاش کنند [۳]. لذا یکی از مباحث مهم نظام‌های آموزشی، موضوع پیشرفت تحصیلی است. به طوری که یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های استادان، مسئولان آموزش دانشگاه‌ها و خانواده‌های دانشجویان، پیشرفت تحصیلی و جلوگیری از افت تحصیلی دانشجویان است [۴، ۵].

عملکرد و پیشرفت تحصیلی در هر جامعه‌ای نشان‌دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف‌یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است [۶]. پیشرفت تحصیلی یکی از مهم‌ترین معیارهای بررسی توانایی دانشجویان برای اتمام تحصیلات دانشگاهی و رسیدن به مرحله فارغ‌التحصیلی است [۵]. مفهوم پیشرفت تحصیلی یکی از مهم‌ترین شاخص‌هایی است که در پیش‌بینی وضعیت آینده فراگیران از نظر کسب صلاحیت و مهارت‌های علمی و عملی لازم استفاده می‌شود. اندازه‌گیری میزان پیشرفت تحصیلی روش‌های مختلفی دارد [۷]. در این بین، معدل تحصیلی متداول‌ترین شیوه ارزیابی عملکرد تحصیلی است [۸].

اگرچه پیشرفت تحصیلی به طور وسیعی با هوش کلی مرتبط است، سایر مفاهیم از جمله انگیزش نیز اهمیت دارند [۹]. انگیزش پدیده‌ای ذاتی است که تحت تأثیر عوامل موقعیت، محیط، محرک‌های بیرونی و حالت و وضعیت درونی قرار دارد و در بین دانشجویان نیز اهمیت خاصی دارد [۷]. یکی از مباحث مهم در حوزه انگیزش و یادگیری، نقش جهت‌گیری هدف یا اهداف پیشرفت است [۱۰]. جهت‌گیری هدف عبارت است از: شیوه

ناخودآگاه برخورد فرد با یک تکلیف یادگیری [۹]. جهت‌گیری هدف پیشرفت نشان‌دهنده الگوی منسجمی از باورها، اسنادها و هیجانات فرد است که موجب می‌شود فرد به طریق گوناگونی به موقعیت گرایش پیدا کند و در آن حیطه فعالیت کند و در نهایت پاسخی را ارائه دهد [۱۱، ۱۲]. مفهوم اصلی نظریه جهت‌گیری هدف این است که فراگیر چه قصد و نیتی برای فعالیت و پیشرفت در انجام تکالیف درسی دارد [۱۳]. جهت‌گیری هدف شامل چهار نوع تسلط گرایشی، تسلط اجتنابی، عملکرد گرایشی و عملکرد اجتنابی است [۱۴].

توجه به رشد و پیشرفت تحصیلی دانشجویان و عوامل مؤثر بر آن یکی از استراتژی‌های لازم برای بهبود آموزش است [۸]. جهت‌گیری هدف یکی از متغیرهایی است که اهمیت زیادی در کیفیت فرایند یادگیری و پیشرفت تحصیلی افراد دارد [۱۵]. جهت‌گیری هدف در موقعیت تحصیلی بیانگر انگیزه فرد از تحصیل است و پاسخ‌های فرد را در موقعیت‌های یادگیری تحت تأثیر قرار می‌دهد. در واقع، جهت‌گیری هدف رفتار تحصیلی را جهت می‌دهد و قادر به تبیین رابطه بین باورهای دانشجو درباره موفقیت تحصیلی و درگیر شدن و استمرار داشتن در انجام تکالیف یادگیری است [۱۰].

یافته‌های دهقانی و زارع‌پور نشان داد پیشرفت تحصیلی رابطه مثبتی با جهت‌گیری هدف تسلط و عملکردی و رابطه منفی با جهت‌گیری اجتنابی دارد [۱۰]. نتایج مطالعه پورآتشی و زمانی نشان داد تفاوت‌های معناداری در جهت‌گیری هدف در میان گروه‌های بررسی شده وجود دارد [۶]. نتایج مطالعه مذکور نشان داد از میان ابعاد جهت‌گیری هدف، عملکرد-گرایش بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی دارد و این تأثیر به صورت مثبت بوده است. نتایج مطالعه صفرزاده و مرعشیان نشان داد بین جهت‌گیری تبحری، جهت‌گیری عملکردی-رویکردی و جهت‌گیری عملکردی-اجتنابی با خودکارآمدی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. مطالعه عزیززی و همکاران نشان داد بین گرایش به

تشخیص وجود حداقل ضریب همبستگی ۰/۲ تعداد نمونه مورد نیاز به صورت زیر محاسبه شد:

بدین ترتیب، در این مطالعه اطلاعات مربوط به ۲۵۹ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی آبادان درباره جهت گیری هدف و وضعیت تحصیلی به عنوان نمونه مطالعه جمع آوری شد. نمونه گیری به صورت دو مرحله ای انجام شد. در مرحله اول، هریک از رشته های تحصیلی به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شد و با تخصیص متناسب، تعداد نمونه مدنظر برای هریک از رشته ها تعیین شد. در مرحله دوم، هریک از کلاس ها (ورودی های هر رشته) به عنوان یک خوشه در نظر گرفته شد و متناسب با تعداد نمونه مورد نیاز برای هر رشته، یک یا دو کلاس (ورودی) از هر رشته انتخاب شدند. پژوهشگران با مراجعه به کلاس ها اهداف مطالعه را تشریح کردند و با روش نمونه گیری آسان نمونه های هر رشته انتخاب شدند. انتخاب کلاس (ورودی) در هر رشته تا رسیدن به تعداد نمونه تعیین شده ادامه یافت. معیارهای ورود به مطالعه رضایت شرکت کنندگان در مطالعه و دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی آبادان بود. معیارهای خروج از مطالعه نیز تمایل نداشتن مشارکت کننده به شرکت در پژوهش و نقص در تکمیل پرسش نامه بود.

ابزار گردآوری داده ها شامل مشخصات دموگرافیک، پرسش نامه هدف گرایی تحصیلی بوفارد و همکاران (۱۹۹۸) و معدل دانشجو در ترم گذشته به عنوان معیار وضعیت تحصیلی بود [۱۸]. پرسش نامه هدف گرایی تحصیلی بوفارد و همکاران (۱۹۹۸) شامل ۲۰ گویه است که گویه های ۲، ۵، ۹، ۱۲، ۱۴ و ۱۸ جهت گیری هدف تسلط (۶ گویه)، گویه های ۱، ۴، ۷، ۸، ۱۱، ۱۳ و ۱۶ جهت گیری عملکرد (۷ گویه) و گویه های ۳، ۶، ۱۰، ۱۵، ۱۷، ۱۹ و ۲۰ جهت گیری پرهیز از شکست (۷ گویه) را اندازه می گیرد [۱۸]. نمره گذاری مقیاس بر اساس طیف ۵ درجه ای لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، تا حدودی، مخالفم و کاملاً مخالفم) است. برای آیتم های ۱۷ و ۲۰ از نمره گذاری معکوس استفاده شد. نمره گذاری پرسش نامه بدین ترتیب بود که حداقل

تفکر انتقادی ($r=0/357$) و جهت گیری هدف پیشرفت ($r=0/306$) در سطح $P \leq 0/01$ با ویژگی های کارآفرینی رابطه معناداری وجود دارد [۱۵، ۱۶]. مؤلفه های خلاقیت و بلوغ شناختی از متغیر گرایش به تفکر انتقادی و مؤلفه های تسلط-گرایش و تسلط-اجتناب از متغیر جهت گیری هدف پیشرفت، پیش بینی کننده ویژگی های کارآفرینی دانشجویان بودند. نتایج مطالعه نشان داد گرایش به تفکر انتقادی و جهت گیری هدف پیشرفت ارتباط معناداری با ویژگی های کارآفرینی دارد. یافته های Suprayogi و همکاران در اندونزی نشان داد جهت گیری هدف تسلط عامل مهمی برای پیشرفت تحصیلی است [۱۷].

با توجه به اینکه شناخت عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی موجب بهبود برنامه ریزی های آموزشی و تقویت بازدهی تدریس و آموزش می شود، و از آنجا که دانشگاه علوم پزشکی آبادان دانشگاهی نوپا است که سابقه تأسیس آن حدود یک دهه است، از این رو، به نظر می رسد بررسی پیشرفت تحصیلی و سطح هدف گرایی آموزشی دانشجویان این دانشگاه یکی از معیارهای ارزیابی کیفی آموزشی این دانشگاه تازه تأسیس است [۴]. بنابراین، این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین جهت گیری هدف و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان طراحی و اجرا شد.

روش کار

این مطالعه یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع مطالعات همبستگی بود که در قالب یک مطالعه مقطعی انجام شد. جامعه آماری مطالعه شامل تمامی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان به تعداد ۱۴۹۸ نفر بود که در سال ۱۴۰۱ در این دانشگاه در حال تحصیل بودند. در این مطالعه، تعداد نمونه برای تشخیص وجود حداقل ضریب همبستگی ۰/۲ در نظر گرفته شد. بنابراین، با در نظر گرفتن سطح معنی داری ۰/۰۵ و توان ۸۰ درصد برای

زیر گروه‌ها با استفاده از آزمون شاپیرو ویلک بررسی شد. با توجه به برقرار نبودن فرض نرمال بودن داده‌ها، از آزمون‌های من‌ویتنی و کروسکال والیس برای انجام مقایسه‌ها و ضریب همبستگی اسپیرمن برای بررسی همبستگی بین داده‌ها استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ و AMOS نسخه ۲۴ در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ انجام شد.

یافته‌ها

بیشتر دانشجویان حاضر در مطالعه (۶۳/۴۶ درصد) دختر بودند. از نظر مقطع تحصیلی، بیشتر شرکت‌کنندگان (۶۱/۱۵ درصد) دانشجوی مقطع کارشناسی و از نظر رشته‌ای نیز دانشجویان رشته پزشکی بیشترین گروه (۳۷/۳۱ درصد) حاضر در مطالعه بودند. نتایج نشان داد ۵۶/۵۴ درصد از مشارکت‌کنندگان در ترم‌های تحصیلی ششم تا دهم در حال تحصیل بودند. همچنین میانگین سنی دانشجویان مشارکت‌کننده (۲/۴) ± ۲۴/۳ سال و میانگین معدل ترم گذشته آن‌ها به‌عنوان ملاک پیشرفت تحصیلی (۱/۲۵) ± ۱۶/۵۷ بود (جدول ۱).

در جدول ۲، میانگین و انحراف معیار نمره ابعاد پرسش‌نامه ارائه شده است. همان‌طور که نشان داده شده است، میانگین نمره مؤلفه پرهیز از شکست (۴/۱۱) ± ۲۰/۳۲، عملکرد (۵/۵۸) ± ۱۴/۰۸ و هدف-تسلط (۳/۸۲) ± ۹/۴۳ است.

مطابق یافته‌های جدول ۳ بر اساس متغیر جنسیت، میانگین نمره مؤلفه‌های پرهیز از شکست، جهت‌گیری عملکردی و جهت‌گیری تسلط در دانشجویان پسر بیشتر بوده است. نتایج آزمون تی مستقل نشان داد تفاوت معناداری بین میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی دانشجویان دختر و پسر وجود ندارد ($P > 0/05$). نتایج مطالعه نشان داد بر اساس متغیر رشته تحصیلی، در مؤلفه پرهیز از شکست دانشجویان رشته بهداشت محیط (۰) ± ۲۳، در مؤلفه جهت‌گیری عملکردی دانشجویان رشته پزشکی (۵/۶۷) ± ۱۵/۹

و حداکثر امتیاز ممکن به ترتیب ۲۰ و ۱۰۰ بود. با این توضیح که نمره بین ۲۰ تا ۳۴ بیانگر پایین بودن، نمره بین ۳۴ تا ۶۷ نشان‌دهنده متوسط بودن و نمره بیشتر از ۶۷ حاکی از بالا بودن میزان هدف‌گرایی تحصیلی دانشجویان بود.

بوفارد و همکاران (۱۹۹۸) ضرایب پایایی را با روش آلفای کرونباخ برای ابعاد تسلط، عملکرد و اجتنابی به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۷۵ و ۰/۷۵ و با روش بازآزمایی به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۸۱ و ۰/۸۱ محاسبه کردند. در ایران هم در مطالعه دهقانی و زارع‌پور، روایی و پایایی پرسش‌نامه تأیید شد [۱۰]. در مطالعه حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه جهت‌گیری هدف-تسلط ۰/۸۴۱ و برای مؤلفه جهت‌گیری عملکرد ۰/۸۴۴ بود. برای مؤلفه پرهیز از شکست، آیت‌های ۳ و ۶ با سایر آیت‌ها همبستگی نداشتند (به ترتیب $r = 0/042$ و $r = -0/139$). پس از حذف این آیت‌ها، ضریب آلفای کرونباخ از ۰/۶۱۵ به ۰/۸۱۸ افزایش یافت. بدین ترتیب پرسش‌نامه با ۱۸ سؤال نهایی شد که حداقل و حداکثر نمره به ترتیب برای کل پرسش‌نامه ۱۸ و ۹۰، مؤلفه هدف تسلط ۶ و ۳۰، مؤلفه جهت‌گیری عملکرد ۷ و ۳۵ و مؤلفه پرهیز از شکست ۵ و ۲۵ بود.

بدین ترتیب پس از کسب اجازه از معاونت پژوهشی، گرفتن کد کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی آبادان، ارائه توضیح و بیان اهداف پژوهش، یادآوری در محرمانه نگه داشتن اطلاعات، اختیاری بودن شرکت افراد در مطالعه و تکمیل فرم رضایت‌نامه کتبی، داده‌ها گردآوری شد. در نهایت ۲۶۰ پرسش‌نامه تکمیل شد. به‌منظور تحلیل داده‌ها در این مطالعه از آمار توصیفی شامل تعداد، درصد، میانگین و انحراف معیار برای توصیف داده‌ها استفاده شد. در ادامه، از تحلیل عاملی تأییدی برای مناسب مدل استفاده شده برای داده‌ها استفاده شد. شاخص‌های نیکویی برازش برای این داده‌ها نشان‌دهنده برازش قابل قبول داده‌ها برای این مدل بود. وضعیت نرمال بودن توزیع کل داده‌ها و همچنین در

جدول ۱. مشخصات دموگرافیک مشارکت‌کنندگان در پژوهش

متغیر	گزینه‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	دختر	۱۶۵	۶۳/۴۶
	پسر	۹۵	۳۶/۵۴
مقطع تحصیلی	کاردانی و کارشناسی	۱۶۳	۶۲/۶۹
	دکتری عمومی	۹۷	۳۷/۳۱
	پزشکی	۹۷	۳۷/۳۱
	پرستاری	۳۷	۱۴/۲۳
رشته تحصیلی	اتاق عمل	۳۵	۱۳/۴۶
	هوشبری	۲۲	۸/۴۶
	علوم آزمایشگاهی	۲۴	۹/۲۳
	بهداشت محیط	۶	۲/۳۱
	بهداشت حرفه‌ای	۷	۲/۶۹
	بهداشت عمومی	۱۲	۴/۶۲
	فناوری اطلاعات سلامت	۱۰	۳/۸۵
	فوریت‌های پزشکی	۱۰	۳/۸۵
	۱ تا ۵	۵۵	۲۱/۱۵
	۶ تا ۱۰	۱۴۷	۵۶/۵۴
ترم تحصیلی	۱۱ تا ۱۵	۵۸	۲۲/۳۱

جدول ۲. میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان

مؤلفه‌ها	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	میان
پرهیز از شکست	۲۰/۳۲	۴/۱۱	۱۰	۳۳	۲۰
عملکرد	۱۴/۰۸	۵/۵۸	۷	۲۲	۱۳
هدف-تسلط	۹/۴۳	۳/۸۲	۶	۲۳	۸

داد بین میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی برحسب مقطع تحصیلی تفاوت معنادار آماری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$) (جدول ۳).

طبق نتایج جدول ۴، بررسی رابطه بین مؤلفه‌های هدف‌گرایی با پیشرفت تحصیلی بر اساس ضریب همبستگی نشان داد اگرچه رابطه مثبتی بین آن‌ها وجود دارد، این رابطه از نظر آماری معنادار نیست. همچنین بررسی رابطه بین مؤلفه‌های هدف‌گرایی با سن دانشجویان بر اساس ضریب همبستگی نشان داد بین سن و مؤلفه‌های پرهیز از شکست و عملکرد رابطه مثبت و با مؤلفه جهت‌گیری تسلط رابطه منفی وجود دارد، اما این روابط از نظر آماری معنادار نیست. بررسی رابطه بین مؤلفه‌های هدف‌گرایی با ترم تحصیلی دانشجویان بر اساس ضریب همبستگی نشان داد ترم تحصیلی رابطه مثبت و معناداری با مؤلفه‌های جهت‌گیری عملکردی ($r = ۰/۲۸$)، مثبت و معناداری با جهت‌گیری تسلط ($r = ۰/۲۵$)، $P < ۰/۰۰۱$ دارد، اما رابطه منفی آن با پرهیز از شکست معنادار نیست ($r = -۰/۰۰۵$)، $P > ۰/۰۵$ (جدول ۴).

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین جهت‌گیری هدف و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان طراحی و اجرا شد. نتایج مطالعه نشان داد میانگین نمره مؤلفه جهت‌گیری پرهیز از شکست (جهت‌گیری اجتنابی) دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان از ۲۵ نمره، $(\pm ۴/۱۱)$ بود که

و در مؤلفه هدف-تسلط دانشجویان رشته پزشکی ($\pm ۳/۸۴$) بیشترین میانگین نمره را داشته‌اند. همچنین در مؤلفه پرهیز از شکست، دانشجویان رشته هوشبری ($\pm ۳/۴۵$)، در مؤلفه جهت‌گیری عملکردی، دانشجویان رشته فناوری اطلاعات سلامت ($\pm ۲/۸۳$) و در مؤلفه هدف-تسلط، دانشجویان رشته بهداشت محیط ($\pm ۰/۰$) کمترین میانگین نمره را داشته‌اند. نتایج آزمون‌های آماری نشان داد بین میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی برحسب رشته تحصیلی تفاوت معنادار آماری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$) (جدول ۳). نتایج نشان داد بر اساس متغیر مقطع تحصیلی، در دو مؤلفه هدف-تسلط و عملکرد، مقطع دکتری عمومی به ترتیب با میانگین $(\pm ۳/۷۸)$ و $(\pm ۲/۳۱)$ و در مؤلفه پرهیز از شکست، مقطع کاردانی و کارشناسی با میانگین (± ۳) بیشترین میانگین نمره را داشته‌اند. نتایج آزمون‌های آماری نشان

جدول ۳. مقایسه مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی در زیرگروه‌ها بر اساس جنسیت، رشته و مقطع تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان

متغیرها میانگین	پرهیز از شکست		عملکرد		هدف-تسلط		
	P	انحراف معیار	P	انحراف معیار	P	انحراف معیار	
جنسیت	دختر	۲۰/۲۷	۴/۲۲	۱۳/۹۱	۵/۴۷	۹/۴۴	۳/۸۱
	پسر	۲۰/۴۲	۳/۹۲	۱۴/۳۷	۵/۸	۹/۴۲	۳/۸۶
	پزشکی	۲۰/۲۶	۴/۳۹	۱۵/۹	۵/۶۷	۱۰/۷۹	۳/۸۴
	پرستاری	۲۰/۹۵	۴/۴۱	۱۴/۱۱	۵/۹۴	۹/۰۵	۳/۵۱
	اتاق عمل	۱۹/۹۴	۴/۰۵	۱۳/۷۱	۵/۶۳	۹/۲۶	۳/۹۷
	هوشبری	۱۷/۵	۳/۴۵	۱۴/۱۸	۵/۹۷	۱۰/۶۴	۴/۵۷
رشته	علوم آزمایشگاهی	۱۹/۹۶	۳/۸۸	۱۲/۹۶	۳/۸	۸/۵۴	۳/۳۷
	بهداشت محیط	۲۳	۰	۹/۶۷	۲/۰۷	۶	۰
	بهداشت حرفه‌ای	۲۱	۳/۵۱	۱۰/۸۶	۴/۹۵	۷/۷۱	۱/۸۹
	بهداشت عمومی	۲۲/۳۳	۲/۷۷	۱۲/۹۲	۶/۰۴	۷/۳۳	۲/۴۶
	فناوری اطلاعات سلامت	۱۹	۵/۶۶	۹	۲/۸۳	۶/۶	۱/۹
	فوریت‌های پزشکی	۲۱/۲۵	۲/۸۷	۹/۸۸	۳/۰۹	۶/۴	۱/۲۶
مقطع	کاردانی و کارشناسی	۲۲/۱	۳	۱۰/۷	۲/۳۱	۸/۶۶	۱/۲۶
	دکتری عمومی	۲۰/۳۲	۳/۸۱	۱۳	۵/۲۶	۱۰/۴۷	۳/۵۸

€: مقایسه بعد از ادغام رشته بهداشت محیط با رشته بهداشت حرفه‌ای و رشته کتابداری پزشکی با رشته فناوری اطلاعات سلامت انجام شد.
 Ω: مقایسه بعد از ادغام مقاطع کاردانی و کارشناسی انجام شد.

خود، گذراندن ترم‌های تحصیلی با موفقیت را جزء اهداف مهم تحصیلی می‌دانند و از این نظر بسیار محافظه‌کارانه رفتار می‌کنند و از هرگونه فعالیت کلاسی که موجب کسب نمره شود، استقبال می‌کنند. به عبارتی دیگر، دانشجویان این دانشگاه یادگیری تحصیلی را به‌عنوان راهی برای جلوگیری از شکست می‌دانند؛ چراکه معتقدند با شکست توانایی آنان زیر سوال می‌رود و ممکن است در نگاه دیگران، بی‌کفایت یا ناتوان به نظر بیایند، پس تمام

نشان می‌دهد سطح مناسب و قابل قبولی از جهت‌گیری اجتنابی در دانشجویان وجود دارد. در مطالعه دهقانی و زارع‌پور، میانگین نمره کل دانشجویان رشته دندان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در جهت‌گیری اجتنابی ($5/23 \pm$) از مجموع ۳۵ نمره بود که کمتر از مطالعه حاضر است [۱۰]. مناسب بودن سطح جهت‌گیری اجتنابی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان نشان‌دهنده این است که احتمالاً دانشجویان این دانشگاه در هدف‌گذاری تحصیلی

جدول ۴. همبستگی بین مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی سن، ترم تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان

سن	ضریب همبستگی	پرهیز از شکست	عملکرد	هدف-تسلط
سن	ضریب همبستگی	۰/۰۲	۰/۲۵	-۰/۰۶
	P	۰/۷۳	۰/۶۹	۰/۳۴
ترم تحصیلی	ضریب همبستگی	-۰/۰۰۵	۰/۲۸	۰/۱۸
	P	۰/۹۳	<۰/۰۰۱	۰/۰۰۳
پیشرفت تحصیلی	ضریب همبستگی	۰/۰۹۷	۰/۰۴	۰/۰۳
	P	۰/۱۱۸	۰/۴۸	۰/۶۳

و همکاران نشان داد دانشجویان پسر در رشته دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز تنها در جهت گیری عملکردی میانگین نمره بیشتری نسبت به دانشجویان دختر دارند و با مطالعه حاضر همخوانی ندارد [۱۰]. در ارتباط با این بخش از یافته‌های مطالعه باید بیان کرد که شاید علت بیشتر بودن نمره میانگین مؤلفه‌های جهت گیری هدف پسران دانشجو نسبت به دختران دانشجو در دانشگاه علوم پزشکی آبادان این باشد که عوامل دیگری به غیر از تفاوت‌های جنسیتی بر اتخاذ جهت گیری‌های هدف تأثیرگذار هستند؛ برای مثال، عوامل فرهنگی-اجتماعی، تأکیدات هدفی استاد و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و شخصیتی نیز ممکن است در این زمینه اثرگذار باشند. همچنین می‌توان در خصوص جهت گیری‌های هدف بیشتر پسران در پژوهش حاضر عنوان کرد که به دلیل وجود برخی نگرش‌های جنسیتی مبنی بر توانمندی بیشتر پسران، به نظر می‌رسد دانشجویان پسر به این نتیجه رسیده‌اند که از طریق رقابت و نشان دادن شایستگی‌های تحصیلی خود به دیگران این برتری را اثبات کنند.

تحلیل آماری در مطالعه حاضر نشان داد تفاوت معناداری بین میانگین نمره مؤلفه‌های هدف گرای تحصیلی دانشجویان دختر و پسر وجود ندارد ($P > 0/05$)، اما مطالعه دهقانی و همکاران نشان داد در جهت گیری تسلط و عملکردی بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد که با مطالعه حاضر همخوانی ندارد [۱۰]. نتایج آن‌ها نشان داد پسران عملگرتر و دختران تسلط‌گراتر هستند. در توضیح این بخش از یافته‌های مطالعه حاضر می‌توان بیان کرد که یکی از دلایل نبود تفاوت معنادار در میانگین نمره مؤلفه‌های هدف گرای تحصیلی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی آبادان ممکن است این موضوع باشد که در این دانشگاه فضا و امکانات رقابتی تحصیلی قابل توجهی برای پیشرفت تحصیلی رقابتی میان دانشجویان دختر و پسر وجود ندارد.

بخش دیگری از نتایج مطالعه حاضر نشان داد بر اساس متغیر رشته تحصیلی، در مؤلفه پرهیز از شکست دانشجویان رشته

تلاش خود را می‌کنند تا از این موضوع اجتناب کنند. میانگین نمره مؤلفه جهت گیری عملکردی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان از ۳۵ نمره، ($5/58 \pm$) ۱۴/۰۸ بود که نشان‌دهنده سطح پایین عمل‌گرایی دانشجویان این دانشگاه است. در مطالعه دهقانی و زارع‌پور، میانگین نمره کل دانشجویان رشته دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در جهت گیری عملکردی ($3/51 \pm$) ۲۷/۸۵ از مجموع ۳۵ نمره بود که از مطالعه حاضر بیشتر است و با آن همخوانی ندارد. در رابطه با این یافته از مطالعه باید عنوان کرد که دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان احتمالاً تمایل چندانی به رقابت برای کسب نمره‌های برتر یا میانگین تحصیلی بالاتری ندارند و به حداقل کسب نمره برای گذراندن دروس و ترم‌های تحصیلی راضی هستند. به عبارتی دیگر، دانشجویان این دانشگاه تمایلی به نمایش شایستگی‌ها و توانایی‌های خود در مقایسه با دیگران ندارند و با دست آوردن قضاوت‌های مطلوب درباره پیشرفت‌هایشان برانگیخته نمی‌شوند.

همچنین میانگین نمره مؤلفه جهت گیری تسلط دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان از ۳۰ نمره، ($3/82 \pm$) ۹/۴۳ بود که نشان‌دهنده نبود تسلط‌گرایی یا تسلط‌گرایی ضعیف در دانشجویان است. نتایج مطالعه دهقانی و زارع‌پور نشان داد میانگین نمره کل دانشجویان رشته دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در جهت گیری تسلط، ($3/36 \pm$) ۲۳/۱۷ از مجموع ۳۰ نمره است که بیشتر از مطالعه حاضر است و با آن همخوانی ندارد [۱۰]. در ارتباط با یافته‌های این بخش از مطالعه باید اظهار داشت که احتمالاً دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان تمایل چندانی به رشد شایستگی خود از طریق تسلط بر تکالیف و به دست آوردن مهارت‌های جدید و همین‌طور درگیری در تکالیف چالش‌برانگیز ندارند.

یافته‌های مطالعه نشان داد بر اساس متغیر جنسیت، میانگین نمره مؤلفه‌های پرهیز از شکست، جهت گیری عملکردی و جهت گیری تسلط در دانشجویان پسر بیشتر بوده است، اما نتایج مطالعه دهقانی

بهداشت محیط (۰ ± ۲۳)، در مؤلفه جهت گیری عملکردی دانشجویان رشته پزشکی (۵/۶۷ ± ۱۵/۹) و در مؤلفه هدف-تسلط دانشجویان رشته پزشکی (۳/۸۴ ± ۱۰/۷۹) بیشترین میانگین نمره را داشته‌اند. همچنین در مؤلفه پرهیز از شکست دانشجویان رشته هوشبری (۳/۴۵ ± ۱۷/۵)، در مؤلفه جهت گیری عملکردی دانشجویان رشته فناوری اطلاعات سلامت (۲/۸۳ ± ۹) و در مؤلفه هدف-تسلط دانشجویان رشته بهداشت محیط (۰/۰ ± ۶) کمترین میانگین نمره را داشته‌اند. نتایج آزمون‌های آماری نشان داد بین میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی برحسب رشته تحصیلی تفاوت معنادار آماری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). بر اساس بررسی‌های پژوهشگران این مطالعه، مطالعه‌ای یافت نشد که به بررسی مؤلفه‌های جهت گیری هدف بر اساس متغیر رشته تحصیلی پرداخته باشد. در تبیین و بررسی این قسمت از یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که بالا بودن میانگین مؤلفه پرهیز از شکست در دانشجویان رشته مهندسی بهداشت محیط شاید به این باشد که به دلیل نداشتن تمایل و علاقه دانشجویان این رشته به رشته تحصیلی خود در دانشگاه علوم پزشکی آبادان، این دانشجویان صرفاً برای پاس شدن دروس و طی کردن ترم‌های تحصیلی خود تلاش می‌کنند و انگیزه‌ای به هدف‌گذاری تحصیلی ندارند. بالا بودن مؤلفه‌های جهت گیری عملکردی و هدف-تسلط در دانشجویان رشته پزشکی در دانشگاه مذکور ممکن است به این علت باشد که ماهیت رشته پزشکی از نظر آینده شغلی و اقتصادی و همچنین توجه عموم جامعه به این رشته تحصیلی، دانشجویان این رشته را بر این واداشته است که هم در جنبه هدف‌گرایی عملکردی یعنی تسلط در مهارت‌های عملی بالینی و هم با تسلط بر دانش تخصصی رشته تحصیلی خود، جهت گیری هدف را در سطح بالاتری نسبت به رشته‌های دیگر برای خود تعریف کنند. معنادار بودن نتایج آزمون‌های آماری از نظر تفاوت در میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی برحسب رشته تحصیلی در این دانشگاه نیز نشان‌دهنده این موضوع است که دانشجویان رشته‌های مختلف این

دانشگاه اهداف تحصیلی متفاوتی را برای خود تعریف کرده‌اند که این موضوع احتمالاً تا حد زیادی به میزان علاقه دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی خود ارتباط دارد.

نتایج نشان داد بر اساس متغیر مقطع تحصیلی، در دو مؤلفه هدف-تسلط و عملکرد مقطع دکتری عمومی به ترتیب با میانگین (۳/۷۸ ± ۱۰/۷۴) و (۲/۳۱ ± ۱۰/۷) و در مؤلفه پرهیز از شکست مقطع کاردانی و کارشناسی با میانگین (۳ ± ۲۲/۱) بیشترین میانگین نمره را داشته‌اند. نتایج آزمون‌های آماری نشان داد بین میانگین نمره مؤلفه‌های هدف‌گرایی تحصیلی بر حسب مقطع تحصیلی تفاوت معنادار آماری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). بر اساس بررسی‌های پژوهشگران این مطالعه، مطالعه‌ای یافت نشد که به بررسی مؤلفه‌های جهت گیری هدف بر اساس متغیر مقطع تحصیلی پرداخته باشد. در رابطه با این بخش از یافته‌های مطالعه، به نظر می‌رسد هرچه مقطع تحصیلی دانشجویان بالاتر باشد، تمایل او به استفاده از راهبردهای یادگیری عمیق بیشتر می‌شود و دانشجویان معمولاً اهداف و انگیزه‌های درونی دارند، در موقعیت‌های چالش‌انگیز یادگیری اضطراب کمتری از خود نشان می‌دهند، در مقابل تکالیف مشکل‌پایدارتر هستند، زود از تلاش دست نمی‌کشند و اعتمادبه‌نفس بیشتری دارند. در رابطه با بیشتر بودن میانگین مؤلفه جهت گیری عملکردی دانشجویان مقطع دکتری عمومی نسبت به سایر مقاطع به نظر می‌رسد دانشجویان با مقطع تحصیلی بالاتر اهداف عملکردی بالاتری دارند که از آن طریق می‌توانند ارزیابی مثبت از صلاحیت خود را به بیشترین حد برسانند و ارزیابی منفی از صلاحیتشان را تا آنجا که می‌توانند کاهش دهند. در واقع، به دلیل مقطع تحصیلی بالاتر، جهت گیری این دانشجویان به طرف اجتناب از ابراز توانایی کم است.

بررسی رابطه بین مؤلفه‌های هدف‌گرایی با پیشرفت تحصیلی بر اساس ضریب همبستگی نشان داد اگرچه رابطه مثبتی بین این دو وجود دارد، اما این رابطه از نظر آماری معنادار نیست. در این راستا، مطالعه دلورپور نشان داد اهداف تسلط با پیشرفت

که این موضوع ممکن است ناشی از این باشد که دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان پیشرفت تحصیلی در دوران دانشجویی را جدا و مستقل از جهت گیری هدف قلمداد می کنند و احتمالاً پیشرفت تحصیلی را به سایر پیش شرطها و عواملی ارتباط می دهند که در این مطالعه بررسی نشده است.

همچنین بررسی همبستگی بین مؤلفه های هدف گرایی با سن دانشجویان نشان داد بین سن و مؤلفه های پرهیز از شکست و عملکردی رابطه مثبت و با مؤلفه جهت گیری تسلط رابطه منفی وجود دارد، اما این همبستگی از نظر آماری معنادار نبود. بررسی رابطه بین مؤلفه های هدف گرایی با ترم تحصیلی دانشجویان بر اساس ضریب همبستگی نشان داد ترم تحصیلی رابطه مثبت و معناداری با مؤلفه های جهت گیری عملکردی ($t=0/28$, $P<0/01$) و جهت گیری تسلط ($t=0/25$, $P<0/01$) دارد، اما رابطه منفی آن با پرهیز از شکست معنادار نیست ($t=-0/05$, $P>0/05$). بر اساس بررسی پژوهشگران، مطالعه ای یافت نشد که به بررسی ارتباط بین سن و ترم تحصیلی با جهت گیری هدف پرداخته باشد. در توضیح این بخش از یافته های پژوهش در خصوص ارتباط مثبت بین مؤلفه های پرهیز از شکست و عملکردی با سن باید بیان کرد که در رابطه با هدف عملکردی، به نظر می رسد با افزایش سن، دانشجویان به دلیل کسب تجربه بیشتر در زندگی، تمایل بیشتری دارند که مهارت هایی را در دوران تحصیل کسب کنند تا بتوانند از آن طریق در شغل آینده خود مؤثرتر ظاهر شوند و شانس استخدام خود را در بازار کار افزایش دهند. در رابطه با مؤلفه هدف پرهیز از شکست، افزایش سن احتمالاً افراد را به سمتی سوق می دهد که دانشجویان در جهت پرهیز از شکست، بر بهبود شایستگی هایشان و اکتساب دانش جدید تمرکز کنند. از طرف دیگر، رابطه منفی جهت گیری تسلط با سن دانشجویان احتمالاً به این دلیل است که با افزایش سن، دانشجویان تمایل، وقت یا حوصله کمتری برای تمرکز بر تکالیف درسی، یادگیری و فهمیدن موضوعات مختلف تحصیلی و افزایش قابلیت هایشان دارند.

تحصیلی ارتباط معناداری ندارد که با مطالعه حاضر هم راستا است [۱۹]. برخلاف مطالعه حاضر، مطالعه دلاورپور و همکاران بیانگر نقش پیش بینی کنندگی مثبت جهت گیری عملکردی و پیشگویی کنندگی منفی جهت گیری پرهیز از شکست برای پیشرفت تحصیلی است که با مطالعه حاضر همخوانی ندارد [۱۹]. مطالعه دهقانی و همکاران نشان داد بین پیشرفت تحصیلی با جهت گیری هدف تسلط ($t=0/83$, $P<0/0001$) و جهت گیری هدف عملکردی ($t=0/46$, $P<0/004$) رابطه مثبت و معنادار و با مؤلفه پرهیز از شکست رابطه منفی معنادار ($t=-0/91$, $P<0/007$) وجود دارد که با مطالعه حاضر همخوانی ندارد [۱۰].

مطالعه نصیری و همکاران نشان داد در دانشجویان دانشکده های پزشکی و دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان، بین پیشرفت تحصیلی و مؤلفه های جهت گیری هدف همبستگی معناداری وجود دارد که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی ندارد [۲۰]. مطالعه نصیری و همکاران نشان داد دانشجویان دارای جهت گیری تسلط و عملکردی، پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند [۲۰]. مطالعه مشتاقی روی دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر دزفول نشان داد بین مؤلفه های جهت گیری هدف و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد ($P<0/01$) [۲۱]. همچنین یافته های Suprayogi و همکاران در اندونزی نشان داد جهت گیری هدف تسلط عامل مهمی برای پیشرفت تحصیلی است [۱۷]. نتایج مطالعه فراتحلیل یوسفی و مصرآبادی نشان داد جهت گیری هدف به طور کلی تأثیر مثبت و معناداری بر پیشرفت تحصیلی دارد، اما این تأثیر کم ارزیابی شده است. به عبارتی دیگر، تأثیر اندکی بر پیشرفت تحصیلی دارد [۱۳]. به طور کلی، مطالعاتی که به بررسی رابطه مؤلفه های جهت گیری هدف با پیشرفت تحصیلی پرداخته اند، نتایج متناقضی را ارائه کرده اند [۱۹]. این موضوع نشان می دهد نتایج تحقیقات هنوز الگوی منسجم و هماهنگی را ارائه نمی دهند [۲۲]. در رابطه با یافته های این بخش از مطالعه مبنی بر معنادار نبودن مؤلفه های جهت گیری هدف با پیشرفت تحصیلی دانشجویان، باید بیان کرد

و همکاران بررسی شد. از این رو، ممکن است دانشجویان این دانشگاه جهت گیری های اهداف تحصیلی دیگری داشته باشند که در این مطالعه و با استفاده از پرسش نامه مذکور بررسی نشده است. از محدودیت های دیگر این مطالعه این بود که ملاک پیشرفت تحصیلی دانشجویان صرفاً از طریق معدل تحصیلی آنان بررسی شد. ممکن است بتوان پیشرفت تحصیلی دانشجویان را با معیارهای دیگری علاوه بر معدل تحصیلی سنجید.

قدردانی

این پژوهش حاصل طرح پایان نامه دانشجوی رشته پزشکی مصوب معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی آبادان با کد ۱۱۶.۱۴۰۰. REC. ABADANUMS. IR است. از تمام دانشجویانی که در این مطالعه مشارکت داشتند، تشکر و قدردانی می شود.

تعارض در منافع

تمام نویسندگان این مطالعه اظهار می دارند که با هیچ فرد و سازمانی هیچ گونه تعارضی منافی ندارند.

بر اساس این مطالعه، رابطه معناداری بین سه مؤلفه جهت گیری هدف با پیشرفت تحصیلی یافت نشد. نتایج این مطالعه الگویی برای طراحی و اجرای یک برنامه آموزشی به منظور تقویت و ارتقای انگیزش و ترغیب دانشجویان به سمت جهت گیری هدف مطلوب در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان است. پیشنهاد می شود برنامه ریزان آموزشی شرایط آموزشی را به نحوی فراهم کنند و ارتقا دهند که دانشجویان به سمت اهداف تسلطی و عملکردی حرکت و از جهت گیری اجتنابی پرهیز کنند. همچنین پیشنهاد می شود با برگزاری کارگاه ها و دوره های انگیزشی، نگرش دانشجویان را به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود را بهبود بخشید تا زمینه تقویت جهت گیری هدف در دانشجویان فراهم و در نهایت منجر به پیشرفت تحصیلی آنها شود. با توجه به اینکه این مطالعه تنها رابطه بین جهت گیری هدف و پیشرفت تحصیلی را بررسی کرد، پیشنهاد می شود در مطالعات آینده به بررسی ارتباط بین آگاهی فراشناختی، استراتژی های یادگیری و سبک های تفکر دانشجویان علوم پزشکی پرداخته شود. همچنین پیشنهاد می شود به طور ویژه عملکرد بالینی دانشجویان علوم پزشکی با جهت گیری هدف بررسی شود.

از محدودیت های این مطالعه می توان به این مورد اشاره کرد که جهت گیری هدف تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان صرفاً در سه مؤلفه پرسش نامه هدف گرایی تحصیلی بوفارد

References

- Martínez MÁT, Fuentes JA, Rodríguez IF, Jiménez FJÁ. A Quality evaluation in higher distance education services: servqual scale and factorial analysis. *Tobias* 2020; 20(2): 306-35.
- Kavosi Z, Rahimi H, Qanbari P, Haidari L, Bahmaei J. Investigation of quality gap of educational services from the viewpoints of students of shiraz university of medical sciences, 2012-2013. *SMSJ* 2014; 2(2): 161-72 (Persian).
- Rinanto A, Pujiyanto E, Rosyidi CN, Prasetyo H. Service quality measurement of higher vocational education based on SERVQUAL and KANO: A case study in Politeknik ATMI Surakarta. In *AIP Conference Proceedings*; 2019.
- Falahchai M, Taheri M, Neshandar Asli H, Babae Hemmati Y, Pourseyedian S. A Survey of the relationship between academic burnout and academic achievement of dental students of Guilan University of medical sciences. *RME* 2020; 12(4): 70-9 (Persian).
- Soares AP, Guisande AM, Almeida LS, Páramo

- FM. Academic achievement in first-year Portuguese college students: The role of academic preparation and learning strategies. *Int J Psychol* 2009; 44(3): 204-12.
6. Pouratashi M, Zamani A. Assessing and examining the relationship of thinking styles and goal orientation with academic performance. *Educ Psychol* 2017; 13(45): 59-81.
  7. Pitt V, Powis D, Levett-Jones T, Hunter S. Factors influencing nursing students' academic and clinical performance and attrition: An integrative literature review. *Nurse Educ Today* 2012; 32(8): 903-13.
  8. BaHammam AS, Alaseem AM, Alzakri AA, Almeneessier AS, Sharif MM. The relationship between sleep and wake habits and academic performance in medical students: a cross-sectional study. *BMC Med Educ* 2012; 12(1): 1-6.
  9. Hoffman RL, Hudak-Rosander C, Datta J, Morris JB, Kelz RR. Goal orientation in surgical residents: a study of the motivation behind learning. *J Surg Res* 2014; 190(2): 451-6.
  10. Dehghani Nazhvani A, Zarepour M. Relationship between goal orientation and academic achievement in dental students of Shiraz University. *JSP* 2016; 16: 210-8 (Persian).
  11. Akhavi Samarein Z, Akbari M, Torabi N. The Role of Achievement Goal Orientation, Academic Identity Status and Academic Help-Seeking for predicting on the Academic Buoyancy. *Jundishapur Educ Dev J* 2021; 12(special issue): 1-13 (Persian).
  12. Narimani M, Rahimzadegan S. The investigation of relationship between identity) emerging adulthood), integrative self-knowledge, and academic help seeking behavior among female senior students in high school in Urmia. *J Educ Psychol* 2020; 17(38): 47-66 (Persian).
  13. Yoosefi S, Mesrabadi J. Meta-analysis of relationship between goal orientation and academic achievement. *Educ Psychol* 2019; 15(51): 71-94 (Persian).
  14. Honicke T, Broadbent J, Fuller-Tyszkiewicz M. Learner self-efficacy, goal orientation, and academic achievement: exploring mediating and moderating relationships. *High Educ Res Dev* 2020; 39(4): 689-703.
  15. Azizi SM, Zare H, Almasi H. The correlation of critical thinking disposition and achievement goal orientation with student entrepreneurial characteristics. *IJME* 2016; 16: 200-9 (Persian).
  16. Safarzadeh S, Marashian FS. The relationship between goal orientation and meta cognition with academic self-efficacy in female students of Ahvaz Branch Islamic Azad University. *SRQWC* 2016; 8(28): 23-36 (Persian).
  17. Suprayogi MN, Ratriana L, Wulandari AP. The interplay of academic efficacy and goal orientation toward academic achievement. In *Journal of Physics: Conference Series*; 2019.
  18. Bouffard T, Vezeau C, Bordeleau L. A developmental study of the relation between combined learning and performance goals and students' self-regulated learning. *Br J Educ Psychol* 1998; 68(3): 309-19.
  19. Delavarpour M. Prediction of metacognition awareness and academic achievement based on goal orientation. *Mod Psychol Stud* 2008; 3(9): 65-91.
  20. Nasiri E, Pour-Safar A, Taheri M, Pashaky AS, Louyeh AA. Presenting the students' academic achievement causal model based on goal orientation. *J Adv Med Educ Prof* 2017; 5(4): 195.
  21. Moshtaghi S. Prediction of academic achievement by achievement goal orientation. *ESMS* 2012; 5(2): 89-94 (Persian).
  22. Wolters CA. Advancing achievement goal theory: Using goal structures and goal orientations to predict students' motivation, cognition, and achievement. *J Educ Psychol* 2004; 96(2): 236.